

Vigdis Holmaas (øverst t.v.) har skrevet boken Konstruktiv journalistikk. 8. juni møtte hun Gard Steiro (VG) og Karianne Solbrække (TV2) til en samtale om konstruktiv journalistikk i koronakrisens tid. Samtaleleder Mikal Olsen Lærøen.

16-06-2020 06:00 CEST

– Konstruktiv journalistikk vil bli enda viktigere fremover

Konstruktiv journalistikk i koronakrisens tid: Hvilken rolle kan og bør journalistikken spille i krisen vi står i?

Nordmenn har aldri vært så opptatt av nyheter som etter nedstengningen av Norge fra midten av mars. På det meste har det vært publisert over [8500 saker i døgnet](#) om koronakrisen – totalt over 400 000 enkeltsaker til nå.

Mandag 8. juni inviterte Fagbokforlaget noen av landets fremste pressefolk til en panelsamtale om journalistikken under koronakrisen. Medienes formidling av krisen påvirker hvordan publikum oppfatter situasjonen både her og nå og i fremtiden. Hvilket ansvar har nyhetsmedia for å unngå krisemaksimering? For å ikke bare beskrive problemer, men også presentere løsninger? Dette spørsmålet ligger i kjernen av retningen *konstruktiv journalistikk*.

Konstruktiv journalistikk

– Feltet konstruktiv journalistikk er et relativt nytt fenomen innenfor journalistikken. Målet er å rette opp skjevheter i nyhetsbildet og gi løsninger større plass.

Dette forklarer NRK-journalist Vigdis Holmaas, som har skrevet [en innføringsbok](#) om denne tilnærmingen. Sammen med paneldeltakerne Gard Steiro (VG) og Karianne Solbrække (TV2) diskuterte hun hvorfor det er viktig at norske medier blir mer løsningsorienterte. Webinaret ble ledet av Mikal Olsen Lerøen, journalist og emneansvarlig ved UiBs journalistutdanning .

– I nyhetsjournalistikken må man ikke bare stille spørsmålene *hva, når, hvem* og *hvorfor* – men også *hva nå?* Hva kan være *løsningen* på problemene som er utgangspunktet for saken?

Retningen konstruktiv journalistikk startet i Danmark, og flere store nyhetsorganisasjoner som BBC, Washington Post, Die Zeit og The Guardian har trykket den til sitt bryst.

– Vi i media finner mange feil, men vi kan også finne fremskritt. Konstruktiv journalistikk kan skape bedre balanse, gi et sannere verdensbilde, og bidra til å styrke tilliten til nyhetsmedia. Og det trengs i en tid hvor stadig flere – også statsledere – stiller spørsmål ved pressens rolle. Det dreier seg om demokratiets fremtid.

SE VIGDIS HOLMAAS' PRESENTASJON AV KONSTRUKTIV JOURNALISTIKK HER:

[Se innebygd innhold her](#)

Perspektiver og nyanseringer

– For meg bidrar konstruktiv journalistikk til utvikling av nyhetsjournalistikken med to viktige steg. Det første steget er å lage en journalistikk som også beskriver ting i samfunnet som går i riktig retning, og der er vi på god vei i Norge, sier Holmaas.

– Det andre steget er mer krevende, for det innebærer at journalistikken selv tar et mer aktivt ansvar i samfunnet. Man skal ikke bare avdekke feil og kritikkverdige forhold som den fjerde statsmakt, man må også selv ta debatten videre mot en løsning ved å lage løsningsorienterte saker.

Den massive dekningen av koronakrisen har ført til et behov for saker som ikke bare fokuserer på negativ utvikling, men også bidrar til opplysning og håp. Vigdis Holmaas har to tips til journalister som ønsker å lage en mer konstruktiv koronajournalistikk.

– Sett sakene i perspektiv og se nyansene. Ved å sette saker i perspektiv, for eksempel gjennom faktaopplysning eller sammenlikninger med andre situasjoner, er det lettere å danne seg et bilde av den faktiske tilstanden. Når man nyanserer, viser man at det er flere sider ved en sak – verden er ikke så svart/hvit som den ofte blir fremstilt som.

Faktaorientert

Ute i redaksjonslokalene hos VG og TV2 er både perspektiver og nyansering viktige grep i koronajournalistikken. VGs Gard Steiro stilte helt fra starten av krisen klare krav til vaksjefer og journalister:

– Redaksjonsledelsen sa tydelig ifra om at dette var en krise hvor vi måtte være faktaorienterte. Dette var ikke tiden for å lete etter vinklinger og de sensasjonelle stemmene. Vi måtte få frem det som var rene fakta i saken, og være nyanserte og nøyaktige i formidlingen.

Et resultat av dette var VGs løpende oppdateringer av koronasmittede i Norge og verden, en satsning som fikk internasjonal oppmerksomhet og [ros fra Reuters Institute](#). Avisen har gjentatte ganger satt leserekorder og opplevd økt oppslutning fra leserne.

– Jeg tror at grunnen til at folk har strømmet til de redaktørstyrte mediene i denne tiden, er at man har opplevd at det var i disse kanalene en fikk den mest presise informasjonen. Det har vært helt avgjørende for folk at de har kunnet stole på det som har blitt gjengitt.

– Derfor var vi også opptatt av å presentere nyanser og de moderate stemmene oppi alt dette. Vi har ikke prioritert de litt perifere ekspertene man ofte finner på ytterkantene, sier Steiro.

Et spørsmål om tillit

At befolkningen har tillit til det media skriver om koronakrisen, er helt avgjørende.

– Vi må være transparente i måten vi jobber på, understreker Karianne Solbrække.

– I en tid hvor vår troverdighet i stadig større grad utfordres, må journalistikken tenke i flere spor. Den konstruktive journalistikken kan både bidra til å utvikle samfunnet i en positiv retning, men den kan også gjøre journalistikken mer tilgjengelig for folk.

Og nettopp under koronakrisen har TV2 har gjort [et byks på medieundersøkelser](#) og undersøkelser av folks tillit til mediene. Solbrække håper at den konstruktive tilnærmingen i journalistikken kan ha spilt en rolle.

– For meg er nyansering et nøkkelord. Vi er nødt til å anerkjenne at folk som følger oss har forskjellige meninger, og vi må være bevisste på hvor vi selv står. Gjennom å jakte etter nyanser i kombinasjon med det konstruktive, tror jeg at vi kan bidra til å hindre polarisering i samfunnet.

– Heldigvis er det generelt høy tillit til redaktørstyrte medier i Norge. Det lages mye god journalistikk her, ikke bare i TV2, sier hun.

– **Behovet for konstruktiv journalistikk vil bli enda større i fremtiden**

– I løpet av de siste par årene syntes jeg at det har skjedd en endring i norsk journalistikk, og konstruktive og løsningsorienterte perspektiver får større plass nå enn tidligere, sier Vigdis Holmaas.

Ifølge Solbrække og Steiro har TV2 og VG har drevet med konstruktiv journalistikk over tid.

– Vi tar det jevnlig opp i morgenmøtene og evalueringsmøtene våre i TV2 og ser etter gode eksempler på konstruktive elementer i dekingen og lærer av hverandre. Selv om vi ikke har innført det som en egen struktur i organisasjonen vår, så ligger det hos oss i den daglige dekingen og er en viktig del av helheten i journalistikken, sier Solbrække.

– Et av resultatene av å se etter nye måter å drive med nyheter under koronakrisen på, er at vi har innført en egen flate på TV2 Nyhetskanalen med positive nyheter – «Gode Nyheter» – som faktisk er den mest sette flaten på kanalen den siste perioden.

Gard Steiro tror den løsningsorienterte journalistikken vil bli et viktig innslag i VGs deking fremover:

– For meg er det den undersøkende og kritiske journalistikken som er det bærende i det vi holder på med. Som journalister skal vi avsløre og avdekke problemer. Samtidig har vi de senere årene stått overfor store utfordringer som kan virke helt lammende på folk, enten det er klimakrise eller integreringsproblemer. Dette er problemstillinger som krever løsninger og ikke bare problembeskrivelser.

– I tillegg ser vi nå at koronakrisen er på vei over i en ny fase med

økonomiske nedgangstider, arbeidsledighet og økt polarisering internasjonalt. Vi ser konturene av at en urolig tid er i emning. Det blir en utfordring for oss i pressen som vi ikke må ta lett på.

– Det er nå vi virkelig får behov for løsningsorientert journalistikk, så jeg tror at behovet for den konstruktive journalistikken vil bli større i fremtiden, avslutter Steiro.

...

Vil du lære mer om konstruktiv journalistikk?

Konstruktiv journalistikk er en praksisorientert bok som gjør greie for hva som kjennetegner konstruktiv journalistikk. Boken formidler refleksjoner fra erfarne journalister og ledere i bransjen, og tar til orde for en nødvendig utvikling av journalistikken. Ambisjonen er å fornye faget og medvirke til en mer vital samfunnsrolle for medier og journalister.

Boken er skrevet for studenter, journalister og andre som jobber i media, politikere og alle samfunnsinteresserte.

[Bla i et utdrag fra boken](#) her eller [les mer på Fagbokforlagets nettsider](#).

Ta gjerne kontakt med markedskonsulent Glenn Jensen Mangerøy (glenn.mangeroy@fagbokforlaget.no) for et uforpliktende tilbud på bøker til din redaksjon.

Fagbokforlaget er et av de største fagbok- og læremiddelforlagene i Norge med utgivelser for profesjonsmarkedet og hele utdanningsløpet fra barnehage til høyere utdanning, samt norsk for minoritetsspråklige. Fagbokforlaget er en del av Forlagshuset Vigmostad & Bjørke AS.

www.fagbokforlaget.no

Kontaktpersoner

Glenn Jensen Mangerøy

Pressekontakt

Markedskonsulent og pressekontakt

Samfunnsfag og humanistiske fag. Pressekontakt for alle akademiske utgivelser

glenn.mangeroy@fagbokforlaget.no

97556626